

Fagfolk om sakkyndigfeltet: - Skjedd mye ti år

BARNESAKKYNDIG Psykolog og leder Katrin Koch i Barnesakkyndig kommisjon mener krav til sakkyndige rapporter på barnevernfeltet har endret seg mye de siste ti årene. Foto: Brian Cliff Olguin

Sakkyndighet har endret seg mye de siste ti årene, mener fagfolk.

TEKST

Øystein Helmikstøl

Ole Dag Kvamme

PUBLISERT 1. februar 2019

– På generelt grunnlag har nok det sakkyndige fagfeltet blitt mer oppmerksom på krav til etterrettelighet enn tidligere.

Det mener psykologspesialist og erfaren sakkyndig Pål Grøndahl ved Regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri ved Helse Sør-Øst. Han er også med i fagutvalget for rettspsykologi og sakkyndighet i Norsk psykologforening.

Klinisk skjønn

Grøndahl understreker at det er viktig å kunne belegge sine påstander.

– Å vise til «klinisk skjønn» eller «erfaring» er ikke og bør ikke være godt nok.

Det samme gjelder ifølge Grøndahl troverdighet, som ble drøftet i den omdiskuterte erklæringen i Prestesaken.

SAKKYNDIG Det er ikke sikkert at sakkyndige var like oppmerksom på etterrettelighet for ti år siden som i dag, mener psykolog Pål Grøndahl.

– Verken psykologer eller psykiatere er bedre enn andre til å gi vurdering om troverdighet, og det er bra når det påpekes at slik praksis skal vi ikke drive med.

LES OGSÅ

Helomvending i Prestesaken

I en ny uttalelse tar Den rettsmedisinske kommisjon avstand fra konklusjonene i psykolograpporten som var sentral i bevisvurderingen i den såkalte Prestesaken.

Samtidig er det lett å være etterpåklok, mener psykologspesialisten.

«- Å vise til «klinisk skjønn» eller «erfaring» er ikke og bør ikke være godt nok.»

Pål Grøndahl, sakkyndig psykolog

– Det er ikke sikkert at vi var like oppmerksomme på etterrettelighet for ti år siden som i dag. Alle fagfelt utvikler seg hele tiden, og det er viktig at vi som fagpersoner er oppmerksomme på utviklingen.

Barnevernfeltet

Psykolograpporten i Prestesaken ble vurdert av Den rettsmedisinske kommisjon. Barnesakkyndig kommisjon (BSK) ble opprettet i 2010. Begge kommisjonene ligger under Statens sivilrettsforvaltning, et forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet.

Leder i BSK er psykolog Katrin Koch. Også hennes vurdering er at det har skjedd endringer på sakkyndigfeltet.

– På barnevernfeltet har krav til sakkyndige rapporter endret seg mye de siste ti årene.

– *På hvilken måte?*

– Sakkyndigprogrammet – som er nokså omfattende – ble etablert i 1998. Ti år senere, i 2009, ble det utformet felles kriterier og anbefalinger om hvordan en som sakkyndig skal jobbe med utredninger i barnevernssaker, og hvordan rapporter bør utformes.

Her viser BSK-lederen til Veiledende retningslinjer for sakkyndig arbeid i barnevernssaker for barneverntjenesten, fylkesnemnda og domstolen^[1].

– I tillegg utvikler jo også lovverket og faget seg, basert på nye erkjennelser, ny kunnskap og nye erfaringer, påpeker Koch.

Tilleggserklæring?

I Prestesaken er Pål Grøndahl usikker på hvilke konsekvenser en ny vurdering fra Den rettsmedisinske kommisjonen vil få for den avgitte erklæringen.

– Dersom kommisjonen har bemerkninger av mer alvorlig slag, blir vi ofte bedt om å avgi tilleggserklæring. Det er vel vanskelig å få til nå? undrer han.

LES OGSÅ

Det store sviket

Rettsstaten dømte en prest i Glåmdalen for overgrep mot stedatteren. Mangelfull etterforskning, en subjektiv psykolog-rapport og tvilsomme troverdighetsvurderinger bidro til dommen. Dette er historien om en rettsprosess der det meste gikk galt.

[1] Veileder på sivilrett.no fra Barne- og likestillingsdepartementet, publikasjonskode Q-1158B

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 56, nummer 2, 2019, side 80

TEKST

Øystein Helmikstøl, journalist i Psykologtidsskriftet

Ole Dag Kvamme, frilansjournalist